

Formell begäran om att tillsynsåtgärder genomförs och att beslut fattas i enlighet med Miljöbalken och Artskyddsförordningen

Avverkningsanmälningar i reservatsförslag, Byrum, Åtvidabergs kommun, Östergötland:

- A 32058-2022
- A 32057-2022
- A 26149-2022
- A 32060-2022
- A 31953-2022
- A 33310-2022

Begäran

Begäran att Skogsstyrelsen samråder med Länsstyrelsen och genomför tillsynsåtgärder och fattar beslut i enlighet med Artskyddsförordningen och säkerställer att knärotens och talltitans livsmiljö inte förstörs i de avverkningsanmälda skogsområdena.

Begäran innefattar även att beslut fattas enligt EU-domstolens dom från 2021 03 05 (C-473:19, C-474:19).

Skydda Skogen önskar även och begär att få ta del av det beslut som Skogsstyrelsen meddelar till följd av aktuella avverkningsanmälningar och föreningens inlaga (se 34 § förvaltningslagen). Detta gäller även om Skogsstyrelsens handläggning utmynnar i ett s.k. icke-beslut/nollbeslut.

Vi begär vidare att all skoglig verksamhet stoppas innan förhandlingarna om reservatsbildning är klara.

Beskrivning

Området vid sjön Risten inventerades på Länsstyrelsens begäran av Mikael Hagström 2017 och visade sig då innehålla ett för länet stort antal rödlistade och fridlysta arter. Området ansågs vara ett toppobjekt för naturvården. Läs mer om området här:

<https://drive.google.com/file/d/1Mx06CvDndg-yFh6B8oZf1hc9Ac3oqsrP/view?usp=sharing>

Skogsstyrelsen registrerade flertalet nyckelbiotoper och Länsstyrelsen flertalet värdekärnor, samt föreslog att området skulle bevaras i form av naturreservat.

Därefter har flera ytterligare fynd av naturvårdsarter gjorts i området, bland annat av den mycket sällsynta och sårbara ringlaven (VU).

Knärot (VU), fridlyst enligt Artskyddsförordningen, förekommer på flertalet platser. Senast i juli i år gjordes nya fynd av knärot.

Förekomster av knärot både ligger i eller tangerar de planerade avverkningsanmälningarna.

Anmälningarna A32058-2022, A32057-2022, A26149-2022, A32060-2022 och A31953-2022 berör direkt ett etablerat häckningsrevir för talltita (NT). Talltitorna har observerats häcka här under många år.

Även järpe (NT) och tjäder (fridlyst enligt Artskyddsförordningen) samt nötkråka delar delvis talltitans revir.

I reservatsförslaget har även den tretåiga hackspetten (NT) observerats.

Alla fynd finns inlagda i Artportalen.

Knärot

Knärot (VU) Arten kräver jämn luftfuktighet i gamla, ostörda skogsmiljöer och är känslig för snabba förändringar av ljus-/vindförhållanden eller uttorkning. På grund av ett alltför intensivt skogsbruk har den minskat med 40 (25-50) % under de senaste 60 åren och i framtiden bedöms minskningstakten uppgå till 30 (20-40) %. Till följd av artens dokumenterat högre minskningstakt (data från Riksskogstaxeringen) höjdes den till hotkategori sårbar (VU) i rödlistan 2020 (Art databanken, 2021).

Samuel Johnsons doktorsavhandling "Retention Forestry as a Conservation Measure for Boreal Forest Ground Vegetation" (SLU, Uppsala 2014) visar att det krävs väl tilltagna skyddszoner för att knärotens växtplatser inte ska ta skada av skogsbruksåtgärder i intilliggande områden. Forskningen visar följande resultat: "*Study III shows that retention patches smaller than 0.5 ha do not lifeboat the sensitive forest herb G. repens, a species that depend on stable microclimatic conditions typical for intact forest stands.*" Vidare "*More sensitive forest species are not lifeboated in retention patches ranging from 0.05 to 0.5 ha (Papers II & III).*"

Johnson (2014) rekommendation på 50 meter breda skyddszoner runt knärotens växtplatser motsvarar en areal på 0,78 hektar, vilket ligger i linje med andra studier som gjorts på känsliga skogsarter: "*In study III I also show that translocated specimens of G.repens survives well in mature forests at least 50 m from the nearest edge to an open area. Moreover, measures of temperature and humidity show that such distances from an open area is far enough to offer a microclimate that is more stable compared to what present in retention patches of around 0.1 ha. This means that the very centre of a circular patch with radius 50 m (equals a size of 0.78 ha) should offer conditions similar to interior forest and would perhaps be a suitable habitat for G. repens and similar species. Previous studies from both North America and Sweden have also concluded that patches between 0.5 and one ha are sufficient for preserving interior forest vegetation as well as sensitive lichens and bryophytes (de Graaf & Roberts 2009; Halpern et al. 2012; Rudolphi et al. 2014).*"

Buffertzoner på 50 meter som forskning visat krävs för att knärotens växtplatser inte ska ta skada vid avverkning av intilliggande skog (Johnson (2014); de Graaf & Roberts 2009; Halpern et al. 2012; Rudolphi et al. 2014). Se koordinater för knärot på Artportalen.

I en EU-dom (ECLI:EU:C:2021:166) från mars 2021 framgår att medlemsländerna är skyldiga att säkerställa att knärotens gynnsamma bevarandestatus inte försämras.

Talltita

Arten är rödlistad (NT) och fridlyst och är den skogsart som minslat mest i antal de senaste 50 åren. Talltitan är stationär och trogen sitt revir under hela året. Arten är beroende av en flerskiktad skog, med undervegetation av smågranar. Skulle en alltför stor del av reviret kalhuggas och omvandlas till skogplantage upphör reviret. Revirstorleken är ca 15- 20 ha.

Med vänliga hälsningar,

Elin Götmark, talesperson, Skydda Skogen

E-post: info@skyddaskogen.se

BILAGA I

Artskyddsförordning (2007:845)

4 § I fråga om vilda fåglar och i fråga om sådana vilt levande djurarter som i bilaga 1 till denna förordning har markerats med N eller n är det förbjudet att 1. avsiktligt fånga eller döda djur, 2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder, 3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och **4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats**. **Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.**

14 § Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 4, 5 och 7 §§ som avser länet eller en del av länet. En dispens får ges endast om 1. det inte finns någon annan lämplig lösning, 2. om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde (...)

Miljöbalken 8 kap. Bestämmelser om skydd för biologisk mångfald

1 § Föreskrifter om förbud att inom landet eller del av landet döda, skada, fånga eller störa vilt levande djur eller att ta bort eller skada sådana djurs ägg, rom eller bon eller att skada eller förstöra sådana djurs fortplantningsområden och viloplats får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana föreskrifter får meddelas, om det finns risk för att en vilt levande djurart kan komma att försvinna eller utsättas för plundring eller om det krävs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av en sådan art. Förbudet får dock inte gälla fall då ett sådant djur måste dödas, skadas, fångas eller störas till försvar mot angrepp på person eller värdefull egendom.

2 § Föreskrifter om förbud att inom landet eller del av landet ta bort, skada eller ta frö eller andra delar från vilt levande växter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana föreskrifter får meddelas, om det finns risk för att en vilt levande växtart kan komma att försvinna eller utsättas för plundring eller om det krävs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av en sådan art.